

UiO : Universitetet i Oslo

Status Open Access - fra et institusjonsperspektiv

Rapport fra arbeidsgruppe for åpen tilgang på UiO

Presentasjon for Bibliotekstyret 26. mars 2021

Hanne Graver Møvig, Universitetsbiblioteket i Oslo

Arbeidsgruppe for åpen tilgang

- Mathilde Skoie (forskningsdekan HF, leder)
- Tore Nilssen (forskningsdekan SV)
- Jens Petter Berg (forskningsdekan MED)
- Bjørn Jamtveit (forskningsdekan MN)
- Stine Marie Barsjø (UB)
- Karin Ytterlid (UB)
- Eystein Gullbekk (UB)
- Hanne Graver Møvig (UB)
- Margaret Fotland (FIADM)

Mandat

- Vurdere UiOs politikk på området
- Fungere som ressursgruppe for universitetsledelsen i OA-politiske spørsmål

Statusrapport

- Hvor stor andel av UiOs publisering er åpen tilgjengelig?
- Hvilke veier har vi fulgt?
- Kostnader for UiO?
- Peke på utfordringer som bør tas med i det videre arbeidet

Kravene til åpen publisering

- 2011 UiO policy
- 2017 Regjeringen retningslinjer
- 2021 Plan S innføres (NB! for prosjekter som søker fra dette året)

Åpen tilgang i tall

- Egenarkivering: fra 24 % til 82% fra 2016-2019
- Egenarkivering ikke identisk med åpent tilgjengelig
 - Ikke alle har lenke til fulltekst i DUO (trekkes fra)
- Ikke-arkivert gull OA (legges til)
- Usikkerhet: sperrefrister
- Anslag for faktisk åpent: fra 34,8% 2016 – 68,6% 2019

Veier til åpen tilgang

- Grønn OA (egenarkivering)
- Overgangsavtaler (stort sett hybrid)
- Gull OA (APC)
- Diamant (eks. NÅHST og FRITT)

Kostnader

- Grønn OA: vesentlig administrativ innsats
- Overgangsavtaler: «kostnadsnøytralitet», men stigende
- Gull OA: artskode 6822/StimOA
- Diamant: NÅHST
- FRITT-plattform: 1,5 årsverk

«Til sammen legger UiO betydelige ressurser i de ulike veiene» (s. 19) «Institusjonen bærer økende kostnader» (s.19)

Veien videre

- Reforhandlinger forlag igangsatt
- Støtteordninger
 - Eksternt (NFR kutter StimOA og støtte skal inkluderes i overhead prosjekttildeling – siste år regnskapsåret 2021)
 - Internt UiO?
- Forutsigbarhet og ivaretagelse av akademisk frihet for forskerne
- Påvirkning fremover – hvordan ta et mer strategisk grep, hvordan kan UiO være en tydelig aktør og i hvilken retning ønsker vi å gå?

Fra diskusjonen i forum for forskningsdekaner 15. mars

- Det er en grundig og nyttig rapport for det videre arbeidet med OA.
- Det ble spurt om grunnen til at 31% ikke er publisert åpent. Det kan være knyttet til praktiske/tekniske forhold eller knyttet til ønske å publisere i bestemte tidsskrifter. Jf. ulik kvalitet på tidsskrifter. Rapporten har ikke tall fra 2020.
- Ønsker man å stille forskere helt fritt til å publisere der de ønsker? Hvilke drivere/insentiver vil finnes i systemet?
- Det er ønskelig at kvalitetstidsskrifter utvikles til Gull og Diamant slik at det publiseres i disse.
- Hvordan endres publiseringsmønsteret med OA? Fører det til endringer i Peer Review og kvaliteten på denne? Bør følges med på.
- Blir arkiverte artikler i grønn OA brukt? Dette finnes det ikke data om.

Oppfølging:

- Det er ønskelig at OA-gruppen fortsetter å være en ressurs for UiO i OA-sammenheng.
- Rapporten ferdigstilles og legges frem for rektors strategiske ledermøte 8. april.

